

Нурпеисова Ж.С.

ақпараттық жүйелер кафедрасының аға оқытушысы

Ергалиева Г.С.

ақпараттық жүйелер кафедрасының аға оқытушысы

А.Байтұрсынұлы атындағы ҚӨУ,

Қазақстан, Қостанай

WORDPRESSTIŃ КОНТЕНТПЕН БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІНІŃ МҮМКІНШІЛІКТЕРІ

Аннотация: Бұл мақалада Wordpress контентпен басқару жүйесінің мүмкіншіліктері, қазіргі кездегі веб-сайтты құрастырудағы алатын орны, дамуы, артықшылықтары мен кемшіліктері қарастырылған.

Кілтті сөздер: WordPress, MySQL, CMS, web сайт, веб контентпен басқару жүйелері.

Nurpeisova Zh.S.

Art. Lecturer of the department "Information Systems"

Ergalieva GS

Art. Lecturer of the department "Information Systems"

KSU after A. Baytursynov

Kazakhstan, Kostanay city

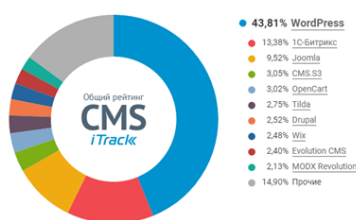
Abstract: This article discusses the features of Wordpress content management system, its role in the development of modern websites, development, advantages and disadvantages.

Keywords: WordPress, MySQL, CMS, web site, web content management systems.

WordPress — GNU GPL лицензиясы аясында таратылатын, қайнар коды ашық, сайт контентін басқару жүйесі (CMS). PHP-де жазылған, дерекқор ретінде MySQL қолданады. Қолдану аясы — блогтардан бастап күрделі жаңалық порталдарына дейін, сонымен қоса интернет-дүкен

жасауға да болады. Қоса салынған «тақырыптар» және «қондырмалар» жүйесімен бірге сәтті архитектура кез келген жоба құруға мүмкіндік береді. [1]

Wordpress қазіргі уақытта әлемдегі ең танымал контентті басқару жүйесі. Itrack.ru компанияның зерттеуі бойынша Wordpress CMS 2021ж. Интернеттегі барлық сайттардың 43,81% пайызын құрастырды және саны үнемі өсіп келеді. [2]

Сурет 1 – CMS –нің 2021ж.рейтингі

Платформаның мүмкіндіктерінің бірі - оның интуитивті және қолдануға оңай интерфейсі. Егер қолданушы Microsoft Word бағдарламасын қалай пайдалану керектігін білсе, WordPress туралы алаңдамауы болады, өз контенттің еш қиындықсыз жасай және жариялай алады!

WordPress CMS 2003 жылы Мэтт Малленвег пен Майк Литтл екі әзірлеуші b2/safeblog бағдарламалық құралына негізделген жаңа блог платформасын құруды бастаған кезде басталды. Көп ұзамай олар бұл жобаны тастап, дамуды өз бетінше жалғастыруға шешім қабылдады.

2004 жылдың қаңтарында WordPress 1.0 бірінші нұсқасын шығарды. Жүйе бүгінгі біз білетін мүмкіндіктері кең CMS-тен мүлдем өзгеше болды. Дегенмен, оның бүгінгі күнге дейін қолданылып жүрген негізгі мүмкіндіктерінің көпшілігі болды, мысалы: WordPress редакторы, оңай орнату процесі, реттелетін тұрақты сілтемелер, пайдаланушыны басқару жүйесі, мазмұнды реттеу мүмкіндігі және т.б.

2004 жылдан бері платформа керемет өзгерістерден өтті. Бүгінгі күні жобаны әлемнің түкпір-түкпірінен мыңдаған үлес қосушылар кіретін ашық

коды бар қауымдастық әзірлейді, басқарады және қолдайды. Олар қашықтан жұмыс істейді, көпшілігі еріктілер және WordCamp конференциясында жеке кездесе алады. WordPress әлі де белсенді дамуда. Жаңа нұсқалар 2 -3 ай сайын шығарылады. Әр нұсқада жаңа функциялар пайда болады және платформаның қауіпсіздігі жақсарады.

WordPress CMS шешуге мүмкіндік беретін көптеген есептерінің ішінен негізгілерін бөліп көрсетейік [3]:

- ✓ Компания, контактілер және т.б. туралы ақпарат бар статистикалық беттерді жасайды, өңдейді және жояды;
- ✓ Түсініктемелерді өңдеу, соның ішінде қосу, өшіру және бір беттің максималды санын анықтау;
- ✓ Жарияланымдарды (жазбаларды) жасау, жою және өңдеу;
- ✓ Тараулау, тегтеу, RSS форматын пайдалану және іздеу;
- ✓ Фотосуреттерді және басқа кескіндерді желіде өңдеу (қию, масштабтау, айналдыру, т.б.) ;
- ✓ Көптеген виджеттер мен плагиндермен теңшелетін опцияларды қосу;
- ✓ Көптеген үлгілердің біріне негізделген сайт жасау (тапсырманы мүмкіндігінше жеңілдетуге мүмкіндік береді);
- ✓ html және визуалды режимде жұмыс істейтін кірістірілген WYSIWYG редакторында мәтінді өңдеу. Аббревиатура «What You See Is What You Get» деп анықталады және «не көрсең, соны аласың» дегенді білдіреді;
- ✓ Көптеген пішімдердің ішінен таңдау арқылы адам оқи алатын URL (CNC) арқылы сайттың мекенжайын жазу.

WordPress - бұл әртүрлі веб-сайттарды жасау үшін пайдалануға болатын өте жан-жақты құрал, айта кететін болсақ, ол блог, портфолио, визитка сайттары, интернет дүкендері және т.б.[4]

1.Блог - WordPress блог жүргізу құралы ретінде басталды және осы мақсат үшін ең танымал блог платформасы болып қала береді.

Хостингтердің қарапайым, жаңадан бастаушыға ыңғайлы жоспары сияқты ең аз шығынмен аздан бастай алады. Содан кейін, блогы үлкейген сайын, күрделі шешімдер жоспарына жаңарта алады.

2. *Бизнес сайты.* Disney, IBM, General Electric, Verizon, Mercedes-Benz – осы әлемдегі ең ірі компаниялардың корпоративтік веб-сайттары WordPress арқылы жұмыс істейді. Осы қозғалтқышпен басқарылатын танымал брендтердің сайттарының мысалдарын ұзақ уақыт бойы жалғастыруға болады.

3. *Әлеуметтік желі.* Егер қолданушы өзінің Facebook-ті жасағысы келсе, бірақ бағдарламалауды үйренуге уақыты болмаса, WordPress-ті BuddyPress плагинімен бірге пайдалануға болады.

4. *Форум.* Сайттардың бұл түрінің танымалдылығының шыңы «нөлге» түсті, бұл кезде сайттың CMS қандай екендігі туралы сұрақ өте сирек болды - содан кейін қозғалтқыштар енді ғана дами бастады. Дегенмен, қазіргі кезде де онлайн пікірталас алаңдары әлі де танымал. WP форумын жасау үшін bbPress плагині пайдаланылады.

5. *Интернет-дүкендер* - интернет-дүкенді жасау бағытында да орын алды. WooCommerce - бұл WordPress-ке арналған ең танымал электрондық коммерция плагині, ол веб-сайттың сауда себеті, тапсырысты басқару жүйесі, есеп айырысу беттері, бір рет басу арқылы ақшаны қайтару және т.б. сияқты негізгі электрондық коммерция мүмкіндіктерін қосуға мүмкіндік береді.

6. *Жаңалықтар сайты.* Танымал Largo WordPress құрылымының көмегімен бір-екі сағатта жауап беретін дизайны мен жариялау құралдарының жиынтығы бар жаңалықтар порталы жасалады.

7. *Q&A платформасы.* Сұрақ-жауап сайттарын жасауға арналған плагиндер мен тақырыптар WordPress ресурсын Quora немесе Answers@Mail.Ru аналогына айналдыра алады.

8. *Хабарландыру тақтасы*. WPAdverts WordPress плагинін орнату және тақырыпты таңдау арқылы сіз оңай шарлауы бар онлайн хабарландыру тақтасын оңай жасап алуға болады.

9. *Жұмыс іздеу сайты*. WP Job Manager – жұмыс сайттарын жасауға арналған жеңіл плагин (427 КБ қаптамадан шығарылған). Оны орнату оңай, қысқа кодтарға негізделген және кез келген тақырыппен үйлесімді. Бұған қоса, осы қосымшаны пайдаланатын WordPress сайттарының беттері оларға қарапайым мәтін қосылған сияқты бірдей жылдамдықпен жүктеледі.

10. *Портфолио* - фрилансерлер, суретшілер, фотографтар, музыканттар, жазушылар және басқа шығармашылық мамандар бұл CMS-ті онлайн портфолио жасау үшін жиі пайдаланады. WordPress.org сайтында және басқаларында галерея, жарық жәшіктері және портфолио торы сияқты барлық қажетті мүмкіндіктерді қамтитын бірнеше портфолио тақырыптары бар.

11. *Визитка сайттары* - егер қолданушыда шағын бизнес болса, WordPress веб-сайтты құрудың жақсы шешімі болып табылады. Бұл мазмұнды басқару жүйесі шағын, орта компаниялар арасында өте танымал, сонымен қатар ірі корпорациялар да пайдалануда.

12. *Қарау сайты*. WP Review плагинін орнату және конфигурациялау арқылы тауарлардың немесе қызметтердің шолу сипаттамалары бар, олардың артықшылықтары мен кемшіліктерін көрсететін онлайн ресурс жасап алуға болады.

13. Онлайн каталог. Егер Yelp және Foursquare атақтары сізді мазалап жүрсе, Business Directory Plugin арқылы WordPress веб-каталогын жасау арқылы үлкен болыңыз.

WordPress-тің бірқатар артықшылықтары бар, біріншіден - кодтау бағытында білімі жоқ болатын веб-сайтты құрастыратын қолданушылар үшін ең жақсы платформа. Дегенмен, WordPress платформа

бағдарламашылар үшін де қолайлы, себебі ол ашық бастапқы болып табылады және кез келген жобаның қажеттіліктеріне сәйкес өзгертілуі мүмкін.

Артықшылықтар:

1.Төмен баға. Қолданушы тек домен мен веб-хостинг үшін төлейді. WordPress бағдарламалық құралы және көптеген плагиндер мен тақырыптар тегін болып келеді.

2. Қарапайым орнату және жаңарту процесі. Көптеген басқа контентпен басқару жүйелерінен айырмашылығы, WP минималды орнатуды қажет етеді және оны бір рет басу арқылы жаңартуға болады.

3.Басқарудың қарапайымдылығы. Жарияланымдарды жазу және өңдеу, суреттерді жүктеп салу және өңдеу, пайдаланушыларды басқару, мәзірлерді қосу, плагиндер мен тақырыптарды орнату сияқты күнделікті тапсырмалар үшін бағдарламалау білімі қажет емес.

4.Жеке дизайн. Мыңдаған дайын тақырыптардың көмегімен қолданушы өз кәсібіне сәйкес дизайнды оңай таба алады. Мысалы, мейрамханалар, денсаулық сақтау, шағын бизнес, тамақ блогтары және т.б. үшін арнайы тақырыптар қарастырылған.

5.Арнайы функциялар. WordPress CMS стандартты мүмкіндіктерін кеңейту үшін плагиндерді пайдалануға болады. Әдетте іздеу жүйесін оңтайландырудан оқиғаға тапсырыс беруге дейін кез келген арнайы тапсырма үшін плагин таба аламыз.

6.Қоғам әрқашан көмектесуге дайын. WordPress-те бүкіл әлем бойынша үлкен қауымдастық және өте пайдалы қолдау форумы бар. Егер қолданушыда қандай да бір мәселе туындаса, шешім таба алады.

Кемшіліктері:

1.Қауіпсіздік мәселелері. Бұл мазмұнды басқару жүйесі интернеттегі сайттардың 40%-дан астамы үшін негіз болғандықтан, ол жиі бұзылады.

Бірақ, егер қауіпсіздік плагиндерін орнатылатын болса, тәуекелді айтарлықтай азайтылады.

2. Бетті жүктеу уақыты. Егер тым көп плагиндер болса, сайт баяу жүктелуі мүмкін. Кэштеу плагинін орнату әдетте бұл мәселені шешеді.

3. Беттер мен суреттердің қайталануы.

Қорытындылай келе, контентпен басқару жүйесі - бұл сайт иелеріне, редакторларға, авторларға өз сайттарын басқаруға және кодтауды білмей-ақ контентті жариялауға мүмкіндік беретін жүйе. Wordpress –пен жұмыс жасау өте ыңғайлы және көпттеген құралдарды пайдалануға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі:

1. <https://kk.wikipedia.org/wiki/Wordpress>
2. <https://itrack.ru/research/cmsrate>
3. <https://wiki.rookee.ru/wordpress/>
4. <https://cityhost.ua/blog/kakie-sayty-sozdayut-na-wordpress.html>
5. <https://wordpress.com/ru>
6. <https://lafayettefirefighters.com/kk/tag/wordpress-features>